

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 200/2014-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., Košická 37, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Ulica L. Novomeského 25, Pezinok, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006 **p o r u š e n é b o l i .**

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., trovy právneho zastúpenia v sume 269, 58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 200/2014-20 z 18. marca 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., Košická 37, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“) pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že sťažovateľka má v konaní sp. zn. 32 Cb/98/2006 o náhrade škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej exekútorom postavenie navrhovateľky. Uvedené konanie, ktoré ako uvádza sťažovateľka, má pre ňu mimoriadny význam, začalo jej návrhom z 31. júla 2006 a dodnes nie je pre neefektívny postup okresného súdu právoplatne skončené. Neefektivitu v konaní dokumentuje sťažovateľka najmä zrušujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Cob/287/2012. V sťažnosti k tomu uvádza:

«Zrušujúcim uznesením odvolací Krajský súd v Bratislave zrušil titulom zjavnej nezákonnosti a svojvoľnosti postupu porušovateľa uznesenie porušovateľa zo dňa 12. 06. 2012 č. k. 32 Cb/98/2006-217, ktorým porušovateľ návrh odporcu (SR v zast. MS SR) na zloženie preddavkov na trovy konania podľa §-u 141a O. s. p. zo dňa 12. 01. 2012 predčasne bez náležitého zistenia skutkového stavu vecí zamietol - teda porušovateľ svojvoľným konaním a vydaním nezákonného rozhodnutia zavinil ďalšie prietahy vo veci samej. Cestou Krajského súdu v Bratislave bolo navyše ustálené, že porušovateľ odvolanie odporkyne sťažovateľovi zatajil. nedoručil mu ho k vyjadreniu pred postúpením veci odvolaciemu súdu. Zavinil tým ďalšie prietahy v konaní, pretože sťažovateľ je nútený v záujme právnej čistoty a spravodlivosti súdneho konania ako aj v záujme ochrany svojich majetkových práv podať dovolanie podľa §-u 237 písm. f O. s. p. v zákonnej lehote.

V rozhodnom období sťažovateľ listom zo dňa 6. 2. 2008 požiadal porušovateľa o odstránenie prietahov a vytýčenie termínu pojednávania v konaní č. k. 32 Cb 98/2006 (príloha č. 5), podal opakovane sťažnosti na prietahy predsedníčke Okresného súdu Bratislava I ako aj Krajskému súdu v Bratislave, ktoré boli „vybavené“ alibisticky - viď. prílohy.

Poslednú sťažnosť na prietahy podal sťažovateľ predsedníčke Okresného súdu Bratislava I dňa 17. 10. 2013 (príloha č. 18).

Porušovateľ zrealizoval iba jedno pojednávanie a to dňa 15. 03. 2011 (príloha č. 8), teda pojednávanie po viac ako 5 rokoch a jednom mesiaci. Bolo vykonané iba krajne formalistickým spôsobom keď porušovateľ čiastočne vypočul sťažovateľa (zápisnica 2. strana - príloha č. 9), odporkyňa začala obštrukcie v kompenzačnom konaní návrhom na vstup vedľajšieho účastníka na strane odporkyne (súdneho exekútora JUDR. L. Jakubca) - pôvodne žalovaného súdneho exekútora, v ktorých pokračovala podaním návrhu na

uloženie povinnosti sťažovateľovi podľa §-u 141a O. s. p., o ktorom nie je stále vinou svojvoľného konania porušovateľa právoplatne rozhodnuté - vid'. zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob/287/2012-230 zo dňa 27. 08. 2013, doručené sťažovateľovi dňa 15. 10. 2013 (príloha č. 17).

S akcentom na navodený stav porušovateľom bol sťažovateľ nútený podať Opakovanú sťažnosť na priedahy v kompenzačnej veci zo dňa 17. 10. 2013 adresovaná predsedníčke Okresného súdu Bratislava I a to z dôvodu, že vinou priedahov zavinených porušovateľom je kompenzačná vec už viac ako 7 rokov, 2 mesiace a 15 dní v nerozhodnutom stave a to všetko od 31. 07. 2006 (príloha č. 18), teda stav jeho bezmocnosti, beznádeje a neistoty o výsledok kompenzačného konania trvá neprimerane dlho.

Dĺžka doterajšieho konania vinou porušovateľa nespĺnila požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd., dĺžka neefektívneho a nespravodlivého konania vinou porušovateľa odporuje požiadavke na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.»

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky a právo prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v Bratislave v konaní č. k. 32 Cb /98/2006 porušené boli

2. Okresnému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 32 Cb/98/2006 konal bez zbytočných priedahov

3. Obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 7.200,- € (slovom: sedemtisíc dvesto euro), ktoré je Okresný súd Bratislava I v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu

4. Obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 € (slovom: dvestošesťdesiatdeväť euro a 58/100 centov), ktoré je

Okresný súd Bratislava I v Bratislave povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. Emílie Korčekovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr. 3931/2013 z 10. januára 2014 vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, ktorá v liste uviedla chronologický prehľad úkonov vykonaných vo veci a k opodstatnenosti sťažnosti na prieťahy v konaní ďalej uviedla:

„S poukazom na uvedený procesný postup z hľadiska jeho časovej plynulosti mám za to, že súd v namietanej veci sp. zn. 32 Cb/98/2006 priebežne koná bez prieťahov s tým, že v obdobiach, kedy sa vec nachádzala na Krajskom súde v Bratislave ako odvolacom súde, som postup súdu neskúmala, nakoľko mi uvedené ako predsedníčke Okresného súdu Bratislava I neprináleží. Z jednotlivých úkonov je zrejmé, že dôvodom, pre ktorý nebola vec doposiaľ právoplatne skončená, je podanie viacerých procesných návrhov a odvolaní zo strany navrhovateľa, ktoré výraznou mierou prispeli k predĺženiu konania.

Na základe uvedeného mám za to, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nebolo postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006 porušené. Sťažnosť sťažovateľa zo dňa 23. 10. 2013 považujem za nedôvodnú a navrhujem, aby túto Ústavný súd Slovenskej republiky na ďalšie konanie neprijal a sťažovateľovi ním uplatnené finančné zadosťučinenie nepriznal.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa predsedníčka okresného súdu, ako aj právna zástupkyňa sťažovateľky vyjadrili, že súhlasia s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. Ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006.

V obsahu označených práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 20/02, III. ÚS 344/2011).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazuje postupovať v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ako aj z § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 75/07, III. ÚS 118/07) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa.

1. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie okresného súdu o žalobe o náhradu škody proti exekútorovi z titulu nesprávneho úradného postupu – nezákonnej exekúcie na obchodný podiel s'ťažovateľa. Pokiaľ ide o faktickú a právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka konania nie je závislá od faktickej ani právnej zložitosti veci, ale súvisí s množstvom procesných úkonov súdu a účastníkov. Napokon na faktickú ani právnu zložitosť veci nepoukázala ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, ktorým je správanie s'ťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľka čiastočne prispela k predĺženiu trvania konania. Prvé pojednávanie vo veci nariadené na 25. november 2010 bolo odročené pre ospravedlnenú neúčast' konateľa s'ťažovateľky.

S'ťažovateľka tiež využila svoje právo na podanie procesných návrhov, konkrétne návrhu na zámenu účastníkov z 19. septembra 2007, zmeny návrhu vo veci samej zo 17. júna 2010 a najmä práva na opravný prostriedok – odvolania proti uzneseniu okresného z 24. augusta 2006, ktorým súd vyzval s'ťažovateľku na zaplatenie súdneho

poplatku za námietku zaujatosti, proti uzneseniu z 20. novembra 2006, proti uzneseniu z 28. januára 2009, ktorým súd nepriznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov, proti uzneseniu z 29. apríla 2011 o pripustení vedľajšieho účastníka do konania, a tiež dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 27. augusta 2013.

Ústavný súd stabilne uvádza, že za priedahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkov konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (napr. III. ÚS 242/03).

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je postup samotného okresného súdu.

Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 32 Cb/98/2006 začalo 31. júla 2006 doručením návrhu vo veci samej a dosiaľ nebolo právoplatne skončené. Celkovo dĺžka konania presahuje viac ako 7 rokov. Ústavný súd poukazuje na to, že viac ako sedemročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe neprimerané a že v konaní nedochádza k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty účastníkov konania.

Z prehľadu procesných úkonov okresného súdu vyplýva, že v konaní prvostupňového súdu sa v posudzovanom konaní vyskytli krátke obdobia nečinnosti (napr. od 9. marca 2007 do 17. augusta 2007 a v ďalšom období do 11. septembra 2008, keď súd vykonával len jednoduché úkony – expedoval tri výzvy účastníkom konania) a že jeho konanie bolo poznamenané aj neefektívnosťou (najmä vo vzťahu o rozhodovaní o súdnych poplatkoch – napr. uznesenie z 24. augusta 2006).

Ústavný súd pripomína, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody, t. j. že konanie na okresnom súde je poznamenané aj čiastočnou nečinnosťou okresného súdu a jeho neefektívnou činnosťou, najmä však po prihliadnutí na celkovú dĺžku konania, ktorá do doručenia sťažnosti ústavnému súdu predstavuje takmer sedem rokov a tri mesiace, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Pre úplnosť ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že obdobia, počas ktorých sa spis nachádzal na druhostupňovom (krajskom) súde z titulu konania o odvolaniach, nemožno pripočítat' na ťarchu okresného súdu, ktorý v tomto čase objektívne nemohol ovplyvniť priebeh ani plynulosť skúmaného konania.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto v súlade so svojím rozhodnutím o porušení označených práv sťažovateľa v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 200 € z dôvodu pretrvávajúceho stavu právnej neistoty.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky stanovil vo výške 300 €, ktoré zaviazal uhradiť okresný súd (bod 3 výroku nálezu).

III.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila trovy konania v sume 269,58 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2013 je 130,16 €, režijný paušál 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľke vznikol nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2013 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu), celkovo v sume 275,94 €.

Keďže právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila náhradu trov v sume celkovo 269,58 €, ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov v uplatnenej výške, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2014